# ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
# G. FEDERICO MANCINI
## της 9ης Μαρτίου 1988 *

*Κύριε πρόεδρε,*
*Κύριοι δικαστές,*

1. Κατά το άρθρο 11, παράγραφος 2, του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων, ο υπάλληλος που « εισέρχεται στην υπηρεσία μιας από τις Κοινότητες, μετά τη λήξη των καθηκόντων του σε διοίκηση, σε εθνικό ή διεθνή οργανισμό ή σε επιχείρηση, έχει την ευχέρεια, κατά το χρόνο της μονιμοποιήσεώς του, να καταβάλει στην Κοινότητα στην οποία υπάγεται:

— είτε το στατιστικό ισοδύναμο των δικαιωμάτων επί της συντάξεως αρχαιότητας που είχε αποκτήσει στη διοίκηση, τον εθνικό ή διεθνή οργανισμό ή την επιχείρηση, όπου υπαγόταν,

— είτε το κατ' αποκοπή ποσό της εξαγοράς που του οφείλεται από το ταμείο συντάξεως αυτής της διοικήσεως, του οργανισμού ή της επιχειρήσεως κατά το χρόνο της αποχωρήσεώς του ».

Σε παρόμοια περίπτωση, συνεχίζει η διάταξη, « το όργανο, στο οποίο υπηρετεί ο υπάλληλος, καθορίζει, λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό μονιμοποιήσεως, τον αριθμό των συνταξίμων ετών που συνυπολογίζει σύμφωνα με το καθεστώς που τον διέπει, δυνάμει του χρόνου προϋπηρεσίας βάσει του ποσού του στατιστικού ισοδυνάμου ή του κατ' αποκοπή ποσού της εξαγοράς ».

2. Το 1980, ο Fernand Watgen, υπήκοος Λουξεμβούργου και μόνιμος υπάλληλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ζήτησε από το Caisse de pension des employés privés του Λουξεμβούργου τη μεταφορά στο κοινοτικό συνταξιοδοτικό σύστημα του στατιστικού ισοδυνάμου των δικαιωμάτων που είχε αποκτήσει μέχρι την ημερομηνία εκείνη. Επί τέσσερα έτη δεν έλαβε απάντηση διότι ο εν λόγω ασφαλιστικός φορέας περίμενε την έκβαση παρόμοιας διαφοράς που είχε με έναν άλλο λουξεμβούργιο υπάλληλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ( βλέπε σχετικά την προδικαστική απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Μαρτίου 1982, στην υπόθεση 212/81, CPEP κατά Bodson, Συλλογή 1982, σ. 1019, απόφαση την οποία ακολούθησε η απόφαση του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου του Λουξεμβούργου της 28ης Οκτωβρίου 1982 ). Και όταν, εν τέλει, εκδόθηκε η σχετική προδικαστική απόφαση, ήταν απορριπτική του αιτήματος του Watgen.

Πράγματι, το Caisse επέτρεψε τη μεταφορά αλλά, όπως υποστήριξε, υπολόγισε το σχετικό ποσό βάσει του κατ' αποκοπή ποσού της εξαγοράς κατά τον τρόπο που επέβαλε το άρθρο 18 του νόμου της 16ης Δεκεμβρίου 1963. Υπενθυμίζω ότι η διάταξη αυτή, όπως έχει τροποποιηθεί με το νόμο της 14ης Μαρτίου 1979, προβλέπει ότι « όταν ο υπαγόμενος σε λουξεμβουργιανό συνταξιοδοτικό σύστημα βασιζόμενο στην καταβολή εισφορών μεταπηδά σε συνταξιοδοτικό σύστημα διεθνούς οργανισμού που προβλέπει την εξαγορά των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που αποκτήθηκαν πριν από τη μονιμοποίησή του στο διεθνή αυτό οργανισμό, οι εισφορές που καταβλήθηκαν στο λουξεμβουργιανό συνταξιοδοτικό σύστημα μεταφέρονται κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου στο συνταξιοδοτικό σύστημα του διεθνούς οργανισμού εντόκως, με ανατοκισμό και ετήσιο επιτόκιο 4 % από τις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους υπαγωγής στο συνταξιοδοτικό σύστημα ».

* Μετάφραση από τα ιταλικά.

Ο Watgen άσκησε πάραυτα προσφυγή κατά του Caisse de pension des employés privés ενώπιον του Conseil arbitral des assurances sociales και, στη συνέχεια, έφεση ενώπιον του Conseil supérieur. Το τελευταίο, « ενόψει της διαστάσεως των απόψεων των διαδίκων που οφείλεται στην ύπαρξη σημαντικής διαφοράς μεταξύ των αρχών που δέχονται, αφενός το κοινοτικό δίκαιο και αφετέρου, το δίκαιο του Λουξεμβούργου », υπέβαλε στο Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΟΚ, τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

α) Συμβιβάζονται οι περιορισμοί ως προς τη μεταφορά των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των προσώπων που διορίζονται μόνιμοι υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ενώ προηγουμένως υπάγονταν σε συνταξιοδοτικό σύστημα του Λουξεμβούργου, που προβλέπει το άρθρο 18, εδάφιο 3, του νόμου της 16ης Δεκεμβρίου 1963, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του νόμου της 14ης Μαρτίου 1979, με την ευχέρεια επιλογής που παρέχει στους υπαλλήλους αυτούς το άρθρο 11, παράγραφος 2, του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων;

β) Παρέχει η υπερεθνική αυτή διάταξη στους υπαλλήλους των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων την ευχέρεια να επιλέγουν εναλλακτικώς, ανάλογα με τη βούληση και το συμφέρον τους, μεταξύ των δύο τρόπων μεταφοράς των κεκτημένων κατά τα εθνικά συστήματα δικαιωμάτων, έστω και αν η εναλλακτική λύση που επιλέγει ο υπάλληλος είναι είτε άγνωστη στο εσωτερικό δίκαιο στο οποίο υπάγεται ο εθνικός φορέας κοινωνικής ασφαλίσεως είτε ασυμβίβαστη με το σύστημα χρηματοδοτήσεως των ασφαλιστικών ταμείων του Λουξεμβούργου; »

Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν οι διάδικοι της κύριας δίκης, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων καθώς και οι κυβερνήσεις του Ηνωμένου Βασιλείου, του Λουξεμβούργου και της Γαλλίας. Μόνο η τελευταία κυβέρνηση δεν παρέστη κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

3. Θα ήθελα ευθύς εξαρχής να δηλώσω ότι θεωρώ εντελώς περιττό να εκθέσω εν προκειμένω τα επιχειρήματα των παρεμβαινόντων και να εξετάσω το βάσιμό τους. Πράγματι, το πρόβλημα που αποτελεί τον πυρήνα των δύο ερωτημάτων — δηλαδή το αν το άρθρο 11 όντως παρέχει στους υπαλλήλους της ΕΟΚ τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ των δύο τρόπων μεταφοράς που προβλέπει — επιλύθηκε πρόσφατα από το Δικαστήριο με την απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1987 επί της υπόθεσης (315/85, Επιτροπή κατά Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, Συλλογή σ. 5391) κατά την οποία είχα ασκήσει τα καθήκοντα του γενικού εισαγγελέα. Με την αντίστοιχη προσφυγή, η Επιτροπή είχε προσάψει στο κράτος υποδοχής μας παράβαση των υποχρεώσεων που υπέχει από το άρθρο 11, δεδομένου ότι η σχετική με τις κοινωνικές ασφαλίσεις νομοθεσία του — και συγκεκριμένα το προαναφερθέν άρθρο 18 του νόμου της 16ης Δεκεμβρίου 1963 — δεν αναγνωρίζει στους πολίτες που αφήνουν τον ιδιωτικό τομέα και γίνονται υπάλληλοι των Κοινοτήτων το δικαίωμα επιλογής της μεθόδου του στατιστικού ισοδυνάμου.

Όμως, όσον αφορά την αιτίαση αυτή, το Δικαστήριο έκρινε, πρώτον, ότι ούτε από το κείμενο της διατάξεως αυτής ούτε από τους στόχους της προκύπτει ότι « η μια από τις δύο μεθόδους υπολογισμού έχει προτεραιότητα έναντι της άλλης. Πράγματι... στόχος του άρθρου 11, παράγραφος 2, του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως είναι να εξασφαλίσει τη μετάβαση από τα εθνικά συστήματα ασφαλίσεως στο κοινοτικό σύστημα με μια από τις δύο μορφές που αναφέρει ». Αυτό έχει ως συνέπεια ότι « τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται... να δίνουν στους υπαλλήλους των Κοινοτήτων *τη δυνατότητα επιλογής* μεταξύ της μεταφοράς του ασφαλιστικού ισοδυνάμου και της μεταφοράς των επιστρεφόμενων ποσών των συνταξιοδοτικών εισφορών » (σκέψεις 20 και 22 της απόφασης, η υπογράμμιση είναι δική μου).

Περαιτέρω, το Δικαστήριο δέχτηκε, όσον αφορά τη νομοθεσία του Λουξεμβούργου, (χωρίς πάντως η καθής κυβέρνηση να του έχει προσκομίσει τα σχετικά αποδεικτικά στοι-

χεία ) ότι η εν λόγω νομοθεσία « δεν προβλέπει σε καμιά περίπτωση τη δυνατότητα των υπαγομένων σε σύστημα βασιζόμενο στην καταβολή εισφορών να μεταφέρουν προς ένα άλλο λουξεμβουργιακό σύστημα το στατιστικό ισοδύναμο των δικαιωμάτων τους... Επομένως, δεν έχει σημασία από πλευράς της διατάξεως του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων το γεγονός ότι για την επιστροφή των συνταξιοδοτικών εισφορών, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του εθνικού δικαίου, δεν λαμβάνονται υπόψη οι εισφορές που έχει καταβάλει το δημόσιο... » ( σκέψη 25 της απόφασης ).

4. Υπό το φως των σκέψεων αυτών, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει ως εξής στα ερωτήματα που υπέβαλε με Διάταξη της 1ης Μαρτίου 1985 το Conseil supérieur des assurances sociales στο πλαίσιο της δίκης που κίνησε ο Fernand Watgen κατά του Caisse de pension des employés privés του Λουξεμβούργου:

« Το άρθρο 11, παράγραφος 2, του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σκοπεί τη διασφάλιση της μετάβασης από ένα εθνικό ασφαλιστικό σύστημα στο κοινοτικό σύστημα υπό τη μία από τις δύο μορφές που προβλέπει, δηλαδή το στατιστικό ισοδύναμο ή το κατ' αποκοπή ποσό της εξαγοράς. Επομένως, η διάταξη αυτή πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να παρέχουν στους υπηκόους τους που εισέρχονται στην υπηρεσία των Κοινοτήτων την ευχέρεια επιλογής μεταξύ των δύο μεθόδων, και αυτό ανεξάρτητα από το γεγονός ότι το εθνικό δίκαιο το προβλέπει. »